

Aculeaten in het buitenland

Verslag Apoidea Gallica

Jan Smit

Historie

Ruim drie jaar geleden verzuchtte ik tegen Stuart Roberts uit Engeland, dat ik het zo jammer vond dat er in Frankrijk niemand aan bijen werkte. Een jaar later vertelde hij me dat er best mensen werkten aan bijen. Sinds 2002 was er al een groepje aan het discussiëren over bijen op Internet en sindsdien heeft men daar niet stil gestaan. De groep bestaat intussen uit een honderdtal leden, die jaarlijks een bijeenkomst organiseren, om ervaringen uit te wisselen en elkaar te leren kennen. Mede dankzij de deelname van diverse deskundigen uit het buitenland zijn deze bijeenkomsten een steeds groter succes. Sinds 2006 heeft deze groep een nieuwsbrief genaamd 'Osmia', te vinden op <http://homepages.ulb.ac.be/~nvreeck/OSMIA/OSMIA.html>.

In februari 2008 is opgericht 'L'Observatoire des Abeilles' een groep bestaande uit beroepsentomologen en amateurs. Het hoofddoel is het stimuleren van onderzoeksprojecten aan wilde bijen in Frankrijk en omgeving, een officiële gesprekspartner zijn

bij zaken die met bijen te maken hebben in Frankrijk en het opzetten van projecten als een rode lijst en regionale verspreidingsatlassen.

Ik was intussen al via de mail met enkele Fransen in contact gekomen, vooral over *Nomada*'s.

Verleden jaar werd ik uitgenodigd voor de bijeenkomst 'Apoidea Gallica', waar Belgische en Franse bijenliefhebbers elkaar een weekend lang ontmoetten. Helaas lukte het me niet dat jaar te gaan.

Bijeenkomst

Dit jaar is het er dan toch van gekomen, op 9 en 10 februari. Mijn reis verliep via Brussel, waar ik de vrijdagavond (8 februari) heb doorgebracht in gezelschap van Nico Vereecken, Denis Michez en Stuart Roberts. Erg gezellig en leerzaam. De volgende ochtend vroeg vertrokken we vanaf de universiteit van Brussel met nog drie Belgen uit Gent (Dries Laget, Jens D'Haeseleer en Jelle Devalez) naar Parijs. Onderweg hebben we Stéphanie Iserbijt nog meegenomen.

Na enige omzwervingen door het zeer drukke Parijs zijn we dan toch aangekomen bij de universiteit XI van Parijs, gelegen in Orsay.

Daar werden we allerhartelijkst ontvangen.

Vrij snel na onze aankomst begon men met de lezingen, die uiteraard in het Frans waren en daardoor voor mij niet altijd goed te volgen. Gelukkig kon ik dankzij de presentaties de essenties wel begrijpen.

- Violette LeFéon presenteerde de gegevens van haar afstudeerproject, over het effect van landschapsbeheer en het effect op de bijen. Dit onderzoek vindt plaats in Rennes, in samenwerking met verschillende groepen in Frankrijk.
- Philippe Bouret deed verslag van zijn onderzoeken naar de eco-klimaat factoren, die het uitkomen en de vluchtactiviteit beïnvloeden bij *Colletes cunicularius*.
- Maurice Wegnez (Universiteit van Parijs XI te Orsay) hield een goed verhaal met fraaie plaatjes over zijn onderzoeken naar *Xenos vesparum* bij *Polistes*.
- Bernard Vaissire presenteerde de uitkomsten van een onderzoek door een student van hem (Gabriel Carré) naar het effect van het landschap op de bijen-diversiteit in agrarische, met name landbouwgebieden.

Verder introduceerde hij de geboorte van een nieuwe vereniging: 'L'Observatoire des Abeilles' (OA), de stichters, het bestuur en de doelstellingen ervan.

- Stéphanie Iserbijt deed verslag van haar onderzoeken aan hommels in de Eyne vallei, in de

Pyreneeën, Frankrijk. Het bleek dat de zeldzame hommels ook daar steeds zeldzamer worden.

- Adrien Chorein is afgestudeerd bij het team van Pierre Rasmont in Mons-Hainaut (België) op de systematiek en biogeografie van de *Anthophora*'s van Noord-Frankrijk. Hij presenteerde voorlopige gegevens van een onderzoek dat gericht is op het herkennen van de sexferomonen van *Anthophora plumipes*.
- Stuart Roberts hield vervolgens een verhaal (ook in het Engels, maar met Franstalige sheets) over rode lijsten, welke landen er een hebben, de noodzaak en het belang ervan.
- Zelf heb ik in het Engels een verhaal gehouden over de sectie, onze werkwijze, de samenwerking met EIS-Nederland en ons bijenproject in al haar facetten. De rest van mijn lezing ging over het bijengenus *Nomada* in Nederland (dit praatje heb ik al eens op de entomologendag in Ede gehouden).

De lezingen werden onderbroken door de lunch. Voor mij als eenvoudige Hollander was die lunch wel een happening, evenals voor Stuart trouwens, maar die had het al eerder meegemaakt. Daar werd even flink uitgepakt, met tafels vol allerlei lekkers, zowel eetbaar als drinkbaar. Maar het allermooiste was toch, men nam er de tijd (ruim!) voor. Genieten was het echter zeer zeker en ik begreep nu beter het gezegde 'Leven als een god in Frankrijk'.

Later op de middag werden de stereomicroscopen geïnstalleerd en ging men allerwegen aan het determineren. Daarbij hulp vragend aan degenen die verder zijn in deze kunst. Ook het debatteren over allerlei aspecten van de bijenstudie maakt deel uit van deze bijeenkomst. Maar ook met veel humor, plezier en fantastische verhalen.

Op zondagochtend werd rond negen uur alweer begonnen met determineren, waarbij ik uiteraard menige *Nomada* onder mijn neus geschoven kreeg. Het was mij al bekend dat diverse Fransen mede gebruik maken van mijn *Nomada*-tabel. Een leuk nieuwtje van één van de mensen uit Bretagne was, dat die ook de tabel voor de Pompiliden van Hans Nieuwenhuijsen gebruikte. Hij vertelde dat hij geen Nederlands kent, maar dat de tabel toch goed en prettig bruikbaar was, welk compliment ik uiteraard meteen aan Hans heb overgebiefd. Zondagmiddag rond vier uur hebben we de reis richting Brussel aanvaard, waar Dries Laget, onze chauffeur ons op prima wijze heeft gebracht. Van daar had ik nog een paar uur te gaan, terug naar huis, waar ik rond elven was. Moe, maar vol van goede herinneringen en met nieuwe vrienden en contacten.

Studieweekend Hymenoptera in Stuttgart

In Stuttgart wordt om de twee jaar een 'Hymenopterologen-Tagung' (symposium voor Hymenoptera-liefhebbers) georganiseerd. Dit jaar is de 8e editie van dit symposium. De voorgaande bijeenkomsten hebben we met een groepje Nederlanders bezocht, voor enkele verslagen hiervan zie de nummers 12, 17 en 21 van Bzzz. Op de website van de sectie zijn foto's van de laatste bijeenkomst (2006) te zien. Ook dit jaar willen we met een groepje dit informatieve en gezellige weekend gaan bezoeken. Wie heeft zin en tijd om mee te gaan? Geef je op bij Jan Smit (smit.jan@hetnet.nl). We regelen de aanmelding, het vervoer en de reservering van het hotel centraal.

Einladung zur 8. Hymenopterologen-Tagung Stuttgart

3. bis 5. Oktober 2008

Liebe Kolleginnen und Kollegen,

wir freuen uns, Sie/Euch zur 8. Hymenopterologen-Tagung nach Stuttgart einladen zu können. Wie Till Osten bereits bei der letzten Tagung 2006 ankündigte, wird diese Veranstaltung zukünftig vom Arbeitskreis Wildbienen-Kataster im Entomologischen Verein Stuttgart ausgerichtet. Sie wird wie gewohnt in den Räumen des Staatlichen Museums für Naturkunde (Museum am Löwentor) stattfinden und von der Entomologischen Abteilung des Museums unterstützt.

Wir möchten die Tagung im Sinne von Till Osten weiterführen und hoffen auf zahlreiche Teilnahme.